

Jaarverslag 2023

**Gecombineerd bestuurs- en activiteitenverslag
KASKO Huis voor muziektheater**

Rob Zuidema & Anna Bouwman, interim-directie
Wilhelm Weitkamp, voorzitter bestuur

Zwolle, mei 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Talentontwikkeling	4
2. Makers	6
3. Organisatie.....	9
4. Bestuur.....	9
5. Financiën: toelichting op de jaarcijfers + toekomst.....	12
6. Activiteitenoverzicht 2023	14
KASKO #speelt.....	14
KASKO #leert.....	18
KASKO #verbindt.....	20
KASKO #werkt	22
7. Publiciteit.....	23
8. Aantal bezoekers en deelnemers 2023.....	26

Inleiding

KASKO Huis voor muziektheater is een ontwikkelinstelling voor startende muziektheatermakers gevestigd in Zwolle. KASKO is een unieke plek in het land, waar zowel regisseurs als beginnende componisten, schrijvers, vormgevers, (klassieke) musici en zangers binnen een meerjarig ontwikkeltraject ruimte krijgen hun artistieke signatuur en talent verder te ontplooien. KASKO beweegt binnen vier pijlers: we spelen in theaters en op festivals [#speelt](#), zetten onze creativiteit in bij organisaties en bedrijven [#werkt](#), binnen scholen en (kunstvak)opleidingen [#leert](#) en in de wijk [#verbindt](#).

2023 is een jaar van personele veranderingen binnen KASKO. Nadat er eind 2022 een interim-directie wordt aangesteld komen er begin maart 2023 ook een nieuwe officemanager en marketeer bij KASKO in dienst. Zij worden ingewerkt en zijn al snel op de hoogte van alle lopende projecten en producties. Begin mei 2023 sluit ook de nieuwe artistiek coördinator zich aan bij KASKO en is het team compleet.

Het eerste en tweede kwartaal van 2023 staat in het teken van het organiseren en uitvoeren van de lopende projecten en producties, maar ook van het reorganiseren van de onlineserver en fysieke documenten.

De makers repeteren voor de herneming van 'Een klein leed' en 'Uitputting'. Ook worden de makers ingezet bij Flitsopera en wordt Kringlopera Hoogeveen succesvol uitgevoerd.

Na de zomer wordt duidelijk dat er opnieuw een personele wisseling gaat plaats vinden bij de functie interim-directeur en artistiek coördinator.

Hierdoor wordt er door het bestuur gekeken naar de toekomst van KASKO en wordt er besloten om de Zwolse Theaters te benaderen of zij KASKO onder hun hoede willen nemen.

De Zwolse Theaters gaat hiermee akkoord waardoor de nieuwe interim-directie bestaat uit Rob Zuidema en Anna Bouwman.

Het derde en vierde kwartaal van 2023 bestaat uit een zeer mooie en verbindende SPRUIT week en een zeer inspirerende residentie in Stadsgehoorzaal Kampen waar de makers van KASKO jonge studenten begeleiden. Verder wordt er gekeken naar de toekomst en de plannen voor 2025-2028.

Ondanks alle personele veranderingen heeft het team van KASKO zich enorm ingezet om alles doorgang te laten vinden en dit met goede resultaten.

Ook de makers hebben zich enorm open en flexibel opgesteld voor alle veranderingen.

Het is dan ook met plezier dat we ons activiteitenplan en de jaarcijfers presenteren van alle mooie projecten en producties die wij in 2023 hebben uitgevoerd.

1. Talentontwikkeling

De kernactiviteit van KASKO is talentontwikkeling: we begeleiden jonge muziektheatermakers in een driejarig persoonlijk ontwikkeltraject. Binnen dit traject ontdekken de makers de breedte van hun vak, hun talenten en interesses. Hiermee vergroten we hun kans op een succesvolle carrière als kunstenaar. Makers bij KASKO werken zowel aan eigen initiatieven als aan opdrachten van binnen én buiten de cultuursector. Zo zetten we kunst midden in de samenleving. Dit doen we met vier pijlers: #speelt, #werkt, #leert, #verbindt:

- De pijler **#speelt** is het experiment en het zichtbaar maken van voorstellingen aan landelijk publiek;
- De pijler **#werkt** is de verbinding met opdrachtgevers, de makers voeren een gerichte opdracht uit die vanuit een overheid of het bedrijfsleven komt;
- Onder **#leert** vallen onze educatieve projecten voor zowel jongeren als het kunstvakonderwijs. Het gaat over het overbrengen van inspiratie en kennis aan een volgende generatie;
- In **#verbindt** gaan makers de verbinding aan met een locatie en haar inwoners door participatieprojecten. Door deze directe verbinding met diverse doelgroepen dragen de makers van KASKO bij aan een meer inclusieve samenleving.

Onze missie

Als ontwikkelplek voor muziektheatermakers vormt KASKO de brug tussen opleiding en zelfstandige beroepspraktijk. In een meerjarig ontwikkeltraject op artistiek, zakelijk en persoonlijk vlak ontwikkelen makers zich als kunstenaar in directe verbinding met de samenleving. KASKO-makers ontwikkelen het vermogen zich met muziektheater te verhouden tot verschillende publieksgroepen en actuele thema's.

Onze visie

De nieuwe generatie muziektheatermakers vindt dankzij KASKO een eigen gekozen weg in het professionele werkveld. De makers zetten kunst ieder op een eigen manier midden in de samenleving, het werk van de makers heeft daardoor een directe impact op een breed publiek. De makers vernieuwen vanuit deze basis en hun eigen visie het genre muziektheater.

KASKO ziet dat de 21ste-eeuwse kunstenaar organisch met zijn kunstenaarschap en rol in de samenleving omgaat. Grenzen worden opgeheven tussen kunst en kitsch, populaire cultuur en het establishment, autonoom en toegepast, opera en muziektheater, professional en amateur. Er ontstaat een manier van werken die staat voor een sterke verbinding met de maatschappij en het tijdsgewricht waarin we ons bevinden. KASKO juicht deze ontwikkeling toe en begeleidt makers vanuit haar vier pijlers in een samenlevingsgerichte manier van kunst maken. Zo kan de nieuwe generatie werkelijk een verschil maken in onze samenleving. De nieuwe generatie makers bepaalt de toekomst van het genre vanuit haar visie.

KASKO staat voor:

- Brug tussen opleiding/autodidact en zelfstandige beroepspraktijk
- Expertise op het gebied van muziektheater en genre-ontwikkeling
- Samenwerking tussen makers uit verschillende disciplines
- Kunst in verbinding met de wereld van NU
- Vernieuwing en verbreding van het genre muziektheater

Maatschappelijke waarde van KASKO

KASKO steekt haar nek uit voor beginnend muziektheatertalent. Er zijn in Nederland veel opleidingen voor (muziek)theatermakers en musici, maar na de opleiding (of voor talentvolle autodidacten) is er weinig plek om te specialiseren in muziektheater. KASKO biedt ze een ontwikkelkans, expertise en begeleiding. Zo ondersteunen we de nieuwe generatie makers in de vernieuwing van het genre muziektheater.

Om nieuwe visies ruimte te geven, kleuren we mee met de artistieke signatuur van de makers. Er is ruimte voor uiteenlopende vormen van muziektheater: van nieuwe kameropera en liedcycli tot allerlei vormen van hedendaags muziektheater. We maken altijd nieuw materiaal, met de focus op werk dat communiceert met publiek. 'Vernieuwing van het genre' betekent bij KASKO dan ook niet alleen nieuwe vormen en geluiden, maar ook nieuwe wegen om je publiek mee te nemen.

Via de pijlers komen onze makers in contact met diverse doelgroepen én komen diverse doelgroepen in contact met kunst en cultuur. Met de pijlers #leert en #verbindt dragen we bij aan educatie, cultuurparticipatie en sociale cohesie. Bij het maken van de #verbindt-voorstellingen verdiepen makers zich in de geschiedenis, de persoonlijke verhalen van bewoners en het gebied. Hieruit ontstaat vervolgens een voorstelling. Deze vorm zorgt niet alleen voor onderlinge verbinding, maar ook voor een groot publieksbereik. Ook binnen de grote locatieproducties van #speelt is er veel ruimte voor participatie. In een professionele context is er ruimte om achter de schermen te helpen en als speler op de vloer te staan. Als huis voor muziektheater is er ruimte voor koren en muziekverenigingen om mee te doen.

Doordat KASKO kunst zo breed inzet, bieden we ook de samenleving de mogelijkheid om de toegevoegde waarde van de kunstenaar te ontdekken en in te zetten. De creativiteit die een kunstenaar met zich meebrengt, hebben we bij veel verschillende maatschappelijke thema's op dit moment hard nodig.

Repererende studenten tijdens de residentie in Stadsgehoorzaal Kampen (foto: Milenco Dol)

2. Makers

Er waren in 2023 dertien makers aan KASKO verbonden.

Huidige makers bij KASKO

Anne-Maartje Lemereis (componist), **Juliette Mout** (vormgever) en **Renán Zelada Cisneros** (componist) zitten al langere tijd bij KASKO en zijn voornemens in 2023 aan hun laatste projecten te starten of af te ronden. Zo is Benno (première 15 september 2023) het laatste project van **Anne-Maartje Lemereis** en was het de bedoeling dat de productie *Levenslang* de laatste productie zou zijn van **Juliette Mout** en **Renán Zelada Cisneros**. Helaas is deze productie in oktober 2023 geannuleerd.

Verder zijn de volgende makers verbonden aan KASKO: **Beppie Schalken** (trombonist), **Daantje Idelenburg** (schrijver en actrice), **Eva Beunk** (componist), **Leila El Alaoui** (kostuumontwerper), **Lisanne van Aert** (schrijver), **Marinka Kluiver** (hoornist), **Marlies Bosmans** (regisseur en acteur), **Marnix Vinkenburg** (componist), **Raphael Jacobs** (kostuumontwerper) en **Stijn Dijkema** (regisseur).

Begeleiding makers

De in 2019 geïmplementeerde begeleidingsmethodiek werd geprezen door de Raad voor Cultuur en makers zijn erg positief over de persoonlijke begeleiding van KASKO. We bieden makers een collegiale en inspirerende omgeving waarin ze hun eigen ontwikkeltraject vormgeven en kunnen experimenteren, ontdekken en groeien. We dagen ze uit hun signatuur te verdiepen en te verbreden door in teams samen te werken. Er lopen drie niveaus van leren parallel: individueel, groep en extern.

Individueel

Bij de start stelt een maker een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) op. Dit is een uitgebreid plan waarin de maker vragen beantwoordt over diens makerschap, identiteit, missie, leerdoelen, wensen en verwachtingen. De makers ervaren het POP als zinvolle reflectie. Op basis hiervan gaan we met elkaar in gesprek en stellen een ontwikkeltraject op.

We begeleiden de makers van de start tot en met de afwikkeling van een project. Dit betekent dat we de maker begeleiden bij de conceptontwikkeling en subsidieaanvraag, we adviseren op de methode van deelnemerswerving en organisatie en we bewaken de artistieke kwaliteit door repetities bij te wonen. Ook evalueren we na afloop het proces en resultaat, en helpen we bij de (financiële) afwikkeling van het project.

Elk ontwikkeltraject is op maat gemaakt en heeft een eigen balans tussen onze vier pijlers. Zo zullen makers met affiniteit voor jeugd(theater) bijvoorbeeld veel binnen de pijler #leert doen en makers met nieuwsgierigheid naar het bedrijfsleven binnen #werkt. Dit betekent automatisch dat makers ontdekken hoe zij zich kunnen verbinden aan bestaand, nieuw en breed publiek en zo een bijdrage leveren aan diversiteit en inclusie.

De leerdoelen van makers zitten op verschillende vlakken: persoonlijk, zakelijk en artistiek. De begeleiding en expertise vanuit KASKO en een breed netwerk van coaches maakt het mogelijk daarop in te spelen en op maat te begeleiden.

Vanuit KASKO is de artistiek coördinator een toegewijde inhoudelijke begeleider en het eerste aanspreekpunt voor makers. Zij voert regelmatig open en gelijkwaardige gesprekken met de makers en streeft er naar ieders optimale kunnen en kansen te benutten. Om een dieper inzicht te

krijgen in de leerpunten van de makers, is zij ook regelmatig aanwezig bij repetities. Zo ontstaat een goed beeld van de werkwijze van de maker en kan ze adviseren welke stappen mogelijk zijn.

Twee belangrijke aandachtspunten binnen het traject zijn:

- 1) De maker met afstand naar zijn/haar werk en ontwikkeling laten kijken. Hierbij staan twee vragen centraal: wat wil je delen met je publiek en hoe bewerkstellig je dat?
- 2) Bij welke partners past deze maker en zijn/haar werk? Door ons brede netwerk van mogelijke speelplekken en coproducenten maken we succesvolle koppelingen en verbreden we het netwerk van de makers.

Groep

Bij KASKO werken makers uit verschillende disciplines intensief samen. Zo krijgen ze een beter inzicht in de disciplines, in elkaar en het samenwerkingsproces. Door samen projecten te realiseren en het gezamenlijke gesprek verdiepen de makers hun eigen signatuur, vernieuwen ze het genre en ontwikkelen ze leiderschap. Doordat de makers meerdere jaren intensief samenwerken ontstaan er (onverwachte) samenwerkingen, die ook na hun tijd bij KASKO blijven bestaan. Daarnaast faciliteren we het groepsleren door projectevaluaties, maakweek SPRUIT en makersdagen.

Scènefoto van SPRUIT 2023 (foto: Kasper Veenstra)

Externe coaching

Om de makers op artistiek vlak te voeden en ze vakmatig verder te helpen, werken we met coaches. KASKO heeft een stevig netwerk aan gerenommeerde coaches in het werkveld en makers kunnen iemand aandragen. De coaches inspireren, kijken en denken mee, reflecteren op keuzes en mogelijkheden en bewaken de dramaturgie van een productie. Tevens staan de officemanager en marketeer van KASKO klaar om de makers te begeleiden vanuit hun expertise. Dit geldt voor interne projecten maar ook voor projecten die makers buiten KASKO realiseren.

Coaches die in 2023 makers begeleid hebben zijn: Ria Marks (*Kringlopera Hoogeveen*) Bouke Oldenhof (*Levenslang* en *Benno*) en Babette Kalker (*Levenslang*, voor annulering).

Makersdagen

In 2023 organiseerden we 2 makersdagen. Op 29 maart 2023 vond de eerste makersdag plaats. Het eerste deel van deze makersdag stond in het teken van de (personele) veranderingen binnen KASKO. Door de (tijdelijk) uitval van de directeur zijn rollen veranderd binnen KASKO. Ook worden de nieuwe officemanager en marketeer voorgesteld. Uit dit gesprek ontstaat er een nieuw gesprek over financiën. De makers praten elkaar bij over hoe om te gaan met geld en met onderhandelen in opdrachten.

Het tweede deel van de makersdag staat in het teken van een blazersworkshop, om de makers te laten ervaren hoe lastig het is om koper te blazen, terwijl er ook nog artistieke handelingen van ze verwacht wordt tijdens het spelen.

Ook is er een workshop over maakwensen. De makers gaan in tweetallen met elkaar in gesprek over waar zij van dromen in hun maak carrière, waar vervolgens een kleine solo over wordt gemaakt.

Op 21 juni 2023 werd de tweede makersdag georganiseerd, waar de artistiek coördinator met de makers gaat brainstormen over het begrip muziektheater en opera. Wat zegt dit begrip eigenlijk en welk gevoel roepen deze termen op bij de makers maar ook bij het publiek. Floor Idelenburg geeft een presentatie betreft de kennisontwikkeling m.b.t opera en haar doelgroepen. De dag wordt afgesloten met: 'wat is de visie van muziektheater en opera voor onze makers'.

Makers in gesprek tijdens een makersdag (foto: Milenco Dol)

3. Organisatie

De organisatie had in 2023 de volgende personele samenstelling:

Januari 2023 t/m maart 2023

Interim-directeur	Karlijn Hemmer	0,6 FTE (gemiddeld)
Artistiek coördinator	Hiske Dijkstra	0,5 FTE
Hoofd bedrijfsvoering	Ghita Sleurink	0,7 FTE
Interim-marketingmedewerker	Thomas Siemonsma	0,4 FTE

Maart 2023 t/m oktober 2023

Interim-directeur	Karlijn Hemmer	0,6 FTE (gemiddeld)
Artistiek coördinator (vanaf mei)	Sieta Keizer	0,5 FTE
Officemanager	Madelon Sinnema	0,6 FTE
Marketingmedewerker	Milenco Dol	0,6 FTE

Oktober 2023 t/m december 2023

Interim-directie	Rob Zuidema & Anna Bouwman	-
Officemanager	Madelon Sinnema	0,6 FTE
Marketingmedewerker	Milenco Dol	0,6 FTE

Het kantoorteam van KASKO Huis voor muziektheater bestond in 2023 uit een directie, artistiek coördinator, officemanager en marketingmedewerker.

Ook maakten we op ZZP-basis gebruik van productieiders en technici voor bepaalde producties en projecten. Op freelancebasis waren dit afgelopen jaar o.a. productieider Marinthe de Hek en Esther Soppe bij *Kringlopera Hoogeveen*,

Bij alle andere producties pakte de officemanager Madelon Sinnema de productieleiding op zich, denk hierbij aan *Een klein leed*, *Levenslang*, *SPRUIT 2023* & *Residentie HKU-ArtEZ-Codarts*.

Afgelopen jaar gebruikten we onze prettige kantoorruimte in Theater de Spiegel twee dagen per week en werkten de overige dagen vanuit huis of op locatie. Naast ons kantoor maken we bij Zwolse theaters ook kosteloos gebruik van repetitieruimtes, vergaderruimtes en foyers voor onder andere makersdagen, audities en vergaderingen.

4. Bestuur

Het bestuur van KASKO opereert conform de acht principes zoals vastgelegd in de Governance Code Cultuur 2019. De Governance Code Cultuur biedt een normatief kader voor goed bestuur, adequaat toezicht houden en een transparante verantwoording voor het gehele besturingsproces van de organisatie (beleid, besluitvorming, uitvoering, toezicht, verantwoording en integriteit). Het hanteren van de Code is het volgen van gangbare standaarden voor de inrichting van goed bestuur en toezicht in de cultuursector.

KASKO volgt de interpretatie voor het bestuur-directiemodel van de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur. Ook onderschrijft KASKO de 'Code Culturele Diversiteit en Inclusie' en 'Fair Practice Code'.

Het bestuur van KASKO wordt gevormd door tenminste drie (3) personen. Het aan- en aftreden van de bestuursleden wordt conform statuten uitgevoerd.

Bestuursleden kunnen conform de statuten benoemd worden voor een periode van drie (3) of vier (4) jaar en respectievelijk drie of twee keer herbenoemd worden. Het benoemingsschema van bestuurders (rooster van aftreden) is openbaar op de website. Het bestuur selecteert zijn nieuwe bestuursleden op basis van diversiteit en zorgt voor balans in de expertise gebieden.

Het bestuur van KASKO bestond in 2023 uit de volgende personen: Wilhelm Weitkamp (voorzitter), Mirjam Kerkdijk (secretaris), Inge Grimm-Ruiterkamp (penningmeester) en Ali Arslan (bestuurslid). Het bestuur is onbezoldigd.

Ter bijdrage aan de transparantie, vergewissen van onafhankelijkheid van de bestuurders en naleving van het overeengekomen directiereglement, publiceren we de functies en nevenfuncties van bestuurders op de website en in het jaarverslag:

Wilhelm Weitkamp (voorzitter)

Hoofdfunctie

Docent Cultuurbeschouwing ArtEZ
Academie Art & Design Zwolle

Nevenfuncties (onbezoldigd)

Voorzitter Stichting Studentenpastoraat
hoger onderwijs Zwolle;

Inge Grimm – Ruiterkamp (penningmeester)

Hoofdfunctie:

Voorzitter College van Bestuur Hogeschool
Windesheim

Nevenfuncties (bezoldigd):

Lid Raad van Toezicht ziekenhuis Gelderse
Vallei; Voorzitter Raad van Commissarissen
Sociaal Werkbedrijf IW4 Beheer NV;

Nevenfuncties (onbezoldigd):

Lid EBRZ (Economic Board Regio Zwolle); Lid EBF
(Economic Board Flevoland); Vice voorzitter
ledenraad SURF; Lid RvT Phion Orkest van
Gelderland & Overijssel

Mirjam Kerkdijk (secretaris)

Hoofdfunctie:

Directeur Intermediair Wonen Rabobank

Nevenfuncties (bezoldigd):

Voorzitter Raad van Toezicht Openbaar
Voortgezet Onderwijs Coevoerden-
Hardenberg

Nevenfuncties (onbezoldigd):

Lid van Stichting Steunfonds Slagharen

Ali Arslan

Hoofdfunctie:

Bestuurder Arslan & partners advocaten

Nevenfuncties (onbezoldigd):

Secretaris Stichting Kennisplatform WHOA

Naast de 4 reguliere ingeplande vergaderingen in de maanden maart, mei, september en november heeft het bestuur veelvuldig overlegd inzake de ontstane situatie rondom de toekomst van Kasko. Dit zowel fysiek als via teams.

Tijdens de bestuursvergaderingen was er namens de organisatie interim- directeur Karlijn Hemmer aanwezig. Zij gaf het bestuur een inhoudelijke en financiële stand van zaken en gezamenlijk

werden de lopende activiteiten en mogelijke risico's besproken. Tussentijds was er ook contact via mail en telefoon.

Controle op de naleving van de Governance Code Cultuur vindt in ieder geval plaats tijdens de jaarlijkse evaluatie op de bestuursvergadering waarin de 8 principes en de uitwerking daarvan nogmaals nagelopen wordt, maar ook telkens in de werkwijze tussen bestuur, directie en organisatie. Open gesprek, vertrouwen en vastlegging in documentatie is daarbij een belangrijk element. Het bestuur biedt extra ondersteuning, advies en netwerk aan het team van KASKO.

Evaluatie bestuur

Het bestuur van de stichting KASKO heeft in de bestuursvergadering van 7 februari 2024 in lijn met de governance code cultuur een evaluatie gehouden over haar eigen functioneren. Hierbij is onder meer geconstateerd dat de toekenning van de verschillende rollen aan bestuursleden, voorzitter, secretaris, penningmeester en lid, voor iedereen passend is en door eenieder adequaat wordt vervuld. Er is in 2023 geen bestuurswissel geweest

Het jaar 2023 is voor KASKO niet heel gelukkig verlopen.

Onze directeur werd helaas in juni 2022 gedeeltelijk en vanaf januari 2023 volledig arbeidsongeschikt. De begeleiding van de directeur heeft de volle aandacht van het bestuur gehad gedurende heel 2023. Deze situatie dwong ons tot het zoeken naar een vervanger, die we uiteindelijk vonden in een dubbelrol: een zakelijke interim-directeur en een artistieke coördinator.

Samen met deze nieuwe directie en coördinatie heeft het bestuur een strategie uitgezet voor het opnieuw aanvragen van de landelijke BIS-subsidie per voorjaar 2024. Centraal in deze strategie stond de nauwe samenwerking in enigerlei vorm met De Nieuwe Oost (DNO), het "huis voor collectieve verbeelding" in Arnhem, Deventer en Nijmegen. Het bestuur was van mening dat wij een waardevolle partner in deze regionale samenwerkingsorganisatie konden zijn, en dat KASKO zichzelf kon aanscherpen in samenwerking met DNO. Ook DNO was het met deze analyse eens en verkennende gesprekken zijn in het voorjaar opgestart.

Vervolgens kwamen er gedurende het voorjaar en de zomer van 2023 een reeks van gebeurtenissen rondom de productie van Levenslang aan het licht. Gebleken is dat er door de familie van de twee broers verschillend werd gedacht over deze productie. Ondanks intensieve gesprekken is het niet mogelijk geweest om de familie op één lijn te krijgen.

In overleg met de directie van KASKO en met de twee betrokken theaters is in het najaar besloten om de productie te stoppen. Het bestuur heeft de directie bijgestaan in het begeleiden van de makers en spelers in de afbouw van deze productie. Deze afbouw is uitgevoerd conform de eerlijke beloning/ Fair Pay regeling van de Kunstenbond.

In de zomer en najaar van 2023 kondigden eerst de zakelijke interim-directeur en vervolgens de artistieke coördinator hun ontslag aan. De verkennende gesprekken met DNO werden daarmee abrupt beëindigd.

De zoektocht naar een nieuwe directie leverde in het najaar geen geschikte kandidaten op. Het bestuur van KASKO heeft daarom, uit verantwoordelijkheid voor de makers van KASKO en voor de subsidiegevers, besloten om aan de Zwolse Theaters te vragen de directie van KASKO over te nemen. Dat de Zwolse Theaters dat hebben willen doen stemt ons zeer dankbaar. In goed overleg is afgesproken dat zij de directietaken overnemen.

Het bovenstaande heeft het Bestuur veel energie en tijd gekost. Maar zoals in het jaarverslag te lezen is, zijn er ook mooie uitvoeringen geweest, met enthousiaste makers en publiek.

En tenslotte is het Bestuur zeer tevreden over de continue zorg die het officemanagement is blijven geven aan Kasko in het afgelopen jaar.

5. Financiën: toelichting op de jaarcijfers + toekomst

KASKO haar financieringsmix bestond in 2023 uit de meerjarig ontvangen subsidies van gemeente Zwolle en de provincie Overijssel, financiering uit fondsenwerving, bijdragen van coproductanten, publieksinkomsten en inkomsten uit opdrachten voor o.a. het bedrijfsleven en overheden.

In de jaarrekening is te zien dat er 1 hele grote wijziging is in 2023. De productie *Levenslang* is begroot in de begroting van 2023, maar dit project is in oktober 2023 geannuleerd.

KASKO heeft besloten alle betrokken makers financieel volledig te compenseren in het kader van Fair Pay. Omdat deze makers op geen manier verantwoordelijk waren voor de annulering van de productie, maar al wel tijd hadden gereserveerd, is KASKO van mening dat volledige compensatie gepast is. De artistieke groep heeft bij annulering van de productie namelijk (bijna) geen tijd om vervangende werkzaamheden in gelijke mate van grootte te vinden.

De annulering van de productie *Levenslang* komt vooral naar voren in:

- Totale baten: er is een verschil tussen begroting en realisatie. Dit verschil is te verklaren aan de post 'Recette'. Er zijn geen voorstellingen geweest van de productie *Levenslang* waardoor er geen recettes zijn vanuit deze productie.
- Een mindering in bestemmingsreserve: de makers van de productie *Levenslang* zijn vanuit deze post betaald.
- Het materieel bij activiteitslasten was begroot op €60.800,- voor voorbereiding en €27.200,- voor uitvoering, maar heeft een realisatie van €30.654,-. Dit komt doordat er geen materiaalkosten zijn gemaakt voor de productie *Levenslang*.

KASKO is in gesprek gegaan met de diverse fondsen die een toekenning van subsidie hadden gedaan, om te kijken of zij een financiële compensatie willen doen ten behoeve van de Fair Pay uitbetalingen aan de betrokken makers. De meeste fondsen hebben een financiële compensatie gedaan, wat ervoor gezorgd heeft dat er minder aanspraak gedaan hoefde te worden op de bestemmingsreserve van KASKO.

We sluiten 2023 af met een negatief resultaat van €3.440,-.

Ten opzichte van de vastgestelde begroting zijn er, naast de annulering van de productie *Levenslang*, de volgende wijzigingen:

- Er zijn meer baten van coproducties en bijdrage van bedrijven doordat jeugdopera Benno vaker heeft gespeeld dan in eerste instantie is begroot.
- De bijdrage van particulieren incl. vrienden is lager. Door de grote veranderingen bij KASKO in 2023 is er weinig aandacht gegaan naar het werven van nieuwe huisgenoten.
- De beheerslasten materieel vallen groter uit dan begroot. Er is dit jaar geïnvesteerd in een nieuw boekhoudprogramma/organisatie genaamd OZCAR. Deze organisatie heeft de taken van boekhouder RAAD en het salariskantoor ASK overgenomen.
- De publieksinkomsten voor de Kringlopera en SPRUIT vielen lager uit door minder bezoekers en lagere donaties.
- De #werkt opdrachten bleven dit jaar grotendeels uit vanwege alle wijzigingen bij KASKO.
- Vanwege het langdurig ziekteverzuim van één van onze medewerkers ontvangen we een uitkering van de ziekteverzuimverzekering.

Bestemmingsreserves

In algemene zin geldt dat KASKO voor het realiseren van producties afhankelijk is van incidentele projectsubsidies, bijdragen van coproductanten en inkomsten uit kaartverkoop. Deze inkomsten worden op basis van ervaring vanuit de organisatie ingeschat, maar kunnen ook tegenvallen. Met het oog op het vergroten van de zichtbaarheid van de makers van KASKO treffen we een

reservering voor aankomende producties. Deze reservering wordt gebruikt om eventuele tegenvallende inkomsten op te vangen of als algemene eigen investering in producties. In 2023 is de bestemmingsreserve gebruikt voor het project *Levenslang*.

De reservering van € 14.000,- die gemaakt was voor kosten voor het project *De Kringlopera* is ingezet om het project af te ronden.

Toekomst KASKO 2024

2024 is een jaar waarin onderzocht wordt of KASKO na 2024 kan voortbestaan. Ten bate van onderzoek naar de toekomstmogelijkheden en het kunnen aanvragen van subsidie is €25.000,- gereserveerd. Het onderzoek wordt gedaan door moON Productions, tevens een mogelijke samenwerkingskandidaat. De kans van slagen is ongewis en we moeten er rekening mee houden dat de poging op een doorstart niet slaagt, in dat geval houdt KASKO op te bestaan. Uiteraard is alle aandacht en inzet gericht op het doorzetten van de activiteiten van KASKO. In kwartaal drie van 2024 moet duidelijk zijn of KASKO door kan, anders wordt het ontbinden van de stichting en haar activiteiten ingezet.

De begroting van 2024 gaat uit van een minimale besteding ten aanzien van de operationele zaken van KASKO, er staan op dit moment geen projecten gepland waarvoor geld moet worden gereserveerd.

Ten aanzien van het vrij besteedbare vermogen is op dit moment geen expliciet beleid geformuleerd. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek ten aanzien van de toekomst van KASKO wordt voor het beschikbare vermogen beleid gemaakt. Indien KASKO ten einde komt wordt allereerst met de subsidieverstrekkingen een afspraak gemaakt ten aanzien van de verstrekte subsidie voor 2024. Er bestaat een grote mogelijkheid dat de doelen voor 2024 niet worden gehaald, waardoor een deel van de subsidie van 2024 terug betaald moet worden. Indien KASKO in 2025 kan voortbestaan, krijgen de beschikbare middelen een bestemming binnen het dan geldende beleidsplan.

6. Activiteitenoverzicht 2023

De volgende pagina's bevatten een overzicht van al onze activiteiten in 2023, per pijler ingedeeld. Per activiteit staan de cast en crew vermeld. Deelnemende **makers** en **oud-makers** van KASKO staan in kleur uitgelicht.

KASKO #speelt

Doelstelling: Deze pijler vormt het artistieke hart van KASKO. Omdat de maker centraal staat en muziektheater verschillende invullingen mag krijgen, bepalen we per productie de doelgroep en zoeken we daar de juiste speellocaties bij. Insteek is een landelijk bereik te creëren en daarmee de makers te profileren. Elke maker krijgt binnen het traject bij KASKO zowel de gelegenheid om ten minste een kleinere en een grotere productie te maken waar hij/zij/hen (mede-)eigenaar van is. Daarnaast bieden we de makers mogelijkheid om in verschillende kleine settings hun signatuur te ontwikkelen.

// Herneming Een klein leed

Een man komt binnen in een kerk. Hij worstelt met zichzelf, zijn paraplu en zijn kleine maar ondraaglijke leed. Van kalknagels en hondenpoep tot altijd in de verkeerde rij staan – het houdt niet op. Zó ondraaglijk, radeloos is hij ervan. Wie luistert er? Waarom redt niemand hem? En wil hij eigenlijk wel gered worden?

Een klein leed is tragikomisch muziektheater over dooie mussen en halflege glazen. Een voorstelling van KASKO en Consensus Vocalis, in regie van Stijn Dijkema. Met een monoloog, een hoorn en een vrouwenkoor brengen ze een ode aan het leed dat leven heet.

De voorstelling werd gespeeld tijdens club Teatro in de stadsgehoorzaal Kampen in april 2023. Zowel het publiek als de recensies waren lovend na de première van *Een klein leed*.

HELDER MUZIKAAL KLEINOD OVER MENSELIJK GEHANNES

“Van deze optelsom van ellendigheid maakt acteur Krisjan Schellingerhout een hilarische act, op het randje van slapstick maar er niet overheen. (...)

Tegelijkertijd is de herkenbaarheid groot. Wie heeft er niet ooit geworsteld met een onwillige paraplu of een onhandige buiteling gemaakt? (...)

Een klein leed is speciaal gemaakt voor het Stadsfestival Zwolle en was alleen daar te zien. Dat is zonde. De voorstelling (een heldere regie van Stijn Dijkema) is een kleinod die met behoud van de bijzondere eigenheid makkelijk elders te spelen valt.” – recensie [Theaterkrant.nl](https://theaterkrant.nl)

“Het was geniaal: herkenbaar, grappig en mooi.” – bezoeker Stadsfestival

“Heerlijk die verbeelding van het leed dat leven heet!” – bezoeker Stadsfestival

Cast & crew

Regie Stijn Dijkema // **Tekst** Sara van Gennip // **Muziek** Renán Zelada Cisneros // **Kostuums** Raphael Jacobs // **Instudering koor** Béni Csillag // **Hoornist** Marinka Kluiver // **Spel** Krisjan Schellingerhout, Marinka Kluiver en koorleden Consensus Vocalis: Anna-Julia David, Esther Gutbub, Jikke van der Velde, Susanne Weber, Lieke Geraats, Sabine Henkel, Marion Röber en Berber Vis // **Coproductie** KASKO & Consensus Vocalis

// Benno

In jeugdopera Benno worden kinderen uitgenodigd in de wondere wereld van de bodemdieren, waar rust, plezier en troost te vinden zijn. Kijken naar bodemdieren kan een tegengif zijn. Voor een druk thuis, een drukke wereld en een druk hoofd.

Scènefoto van Benno (foto: Lucas Kemper)

Een zangeres en slagwerker wekken met muziek de bodemdieren tot leven en nemen de kinderen mee in de bewogen binnenwereld van Taco en Mona. Regisseur Annelies van Wieringen, tekstschrijver Lisanne van Aert en componist Anne-Maartje Lemereis maken het genre opera toegankelijk voor kinderen. Zij weten: opera biedt in al zijn bizarriteit juist de mogelijkheid voor ongebreidelde fantasie.

Met Benno wordt er een bijzondere voorstelling ontwikkeld die bijdraagt aan de vernieuwing en innovatie van het aanbod jeugdpodiumkunsten in het Noorden. Kinderen krijgen een professionele muziektheatervoorstelling te zien en leren tevens op fantasierijke wijze meer over het nut en de schoonheid van bodemdieren. De voorstelling komt inclusief een uitgebreid educatief pakket.

Benno is een coproductie met Pier21 en Theatergroep Maanlanders.

Betrokken makers:

Anne-Maartje Lemereis (componist), Lisanne van Aert (schrijver) en Juliëtte Mout (scènograaf) // Artistieke begeleiding: Bouke Oldenhof (tekst)

// Levenslang - geannuleerd

Een regionaal verhaal over twee broers uit Steenwijk ten tijde van WOII. Dit zou een Overijsselse en landelijke tour in coproductie met Rabo Theater De Meenthe en Zwolse theaters worden. Gebleken is dat er door de familie van de twee broers verschillend werd gedacht over deze productie. Ondanks intensieve gesprekken is het niet mogelijk geweest om de familie op één lijn te krijgen waarna is besloten de productie Levenslang te annuleren.

Deelnemende makers

Stijn Dijkema (regisseur), Daantje Idenburg (schrijver), Leila El Alaoui (kostuumontwerper), Juliëtte Mout (decorontwerp), Renán Zelada Cisneros (componist), Beppie Schalken (trombonist), Marinka Kluiver (hoornist)
Artistieke begeleiding: Bouke Oldenhof (tekst)

// SPRUIT 2023

Tijdens de jaarlijkse maakweek SPRUIT krijgen de makers van KASKO de mogelijkheid om een week lang vrijuit te experimenteren op een locatie in Zwolle. Dit jaar werd het pappenstraattheater, de foyer van het pappenstraattheater en de bovenkamer in Theater Odeon gebruikt voor alle presentaties. Van 13 t/m 27 november 2023 werkten negen makers vol enthousiasme aan een muzikale theaterroute met vijf uiteenlopende performances. De route werd twee keer getoond aan een enthousiast publiek dat zo kennis maakte met de makers van KASKO.

Cast & crew

Beppie Schalken (trombonist), **Eva Beunk** (componist), **Leila El Alaoui** (kostuumontwerper), **Marinka Kluiver** (hoornist), **Marlies Bosmans** (regisseur en actrice), **Marnix Vinkenburg** (componist), **Renán Zelada Cisneros** (componist) en **Stijn Dijkema** (regisseur) // **Productie** Madelon Sinnema

Eén van de performances tijdens SPRUIT 2023 (foto: Kasper Veenstra)

// PocketLAB

Het PocketLAB is een meerjarige samenwerking tussen Orkest de Erepijs en KASKO, waarin nieuwe vormen van muziektheater worden onderzocht en gepresenteerd aan publiek. In 2021 was de eerste editie, waar in 2022 de tweede en derde editie plaatsvond. In 2023 was de vierde editie van dit muziektheaterlab.

Editie #4 – Marnix Vinkenburg & Ylva Rietman

Van 27 november t/m 2 december 2023 vond de vierde editie van het PocketLAB plaats. Marnix Vinkenburg (theatermaker en componist) en Ylva Rietman (actrice en theatermaker) gingen samen een week op onderzoek uit. Op 2 december 2023 presenteerden zij, samen met de erepijs, hun bevindingen in het muziektheaterstuk 'Talkshow De Tijd'.

Omdat beide makers hun uiteenlopende ervaringen meenemen naar dit onderzoek, is de inspiratie achter de voorstelling even divers als fascinerend. Ze variëren van de invloed van The Beatles, Einstein en de filosofie van Mark Fisher tot Ylva haar ervaring als alleen geboren tweeling en de mislukkingen van Marnix. "Talkshow De Tijd" biedt een meeslepende en betekenisvolle ervaring die je niet snel zult vergeten.

Cast & crew

Spel Marnix Vinkenburg, Ylva Rietman en Orkest de Ereprijs // **Muzikaal leiderschap** Marnix Vinkenburg // **Coproductie** KASKO & Orkest de Ereprijs

Marnix Vinkenburg en Ylva Rietman tijdens repetities voor PocketLAB #4 (foto: Milenco Dol)

// Uitputting

Uitputting is een gelaagde en abstracte voorstelling over het (fysieke) uithoudingsvermogen van de mens. Hoever ben je bereid te gaan voor je ambities? Wanneer slaat rivaliteit om in vijandigheid? Tot je knapt, fysiek niet meer kan of de ander opgeeft. Drie vrouwelijke koperblazers gaan opzoek naar grenzen. Die van hunzelf, van hun instrument en van elkaar.

Op 19 mei 2023 stond de voorstelling *Uitputting* op het Maaiveld Festival. *Uitputting* is ontstaan tijdens SPRUIT 2022.

Scènefoto tijdens de herneming van *Uitputting* (foto: Milenco Dol)

Cast & crew:

Stijn Dijkema (regisseur) // **Marinka Kluiver** (hoornist) // **Beppie Schalken** (trombonist)
// **Eva Beunk** (trompetist)

KASKO #leert

Doelstelling: KASKO vindt het van belang dat jongeren zo vroeg mogelijk in aanraking komen met kunst en cultuur. De jonge makers van KASKO fungeren hierin als coach en inspirerend voorbeeld. Daarbij kunnen onze makers ontdekken of het werken met deze doelgroep bij ze past en ontwikkelen ze hun begeleidende en communicatieve vaardigheden. KASKO laat de makers daarnaast ook werken met studenten uit het kunstvakonderwijs. In september 2019 sloten we, na verschillende eerdere projecten, een convenant met het ArtEZ Conservatorium. De overtuiging hierbij is dat het waardevol is om kunstvakstudenten al tijdens de opleiding de blik naar buiten te laten richten en daarmee hun vakkennis te verdiepen. Bovendien geeft het ons de kans vroegtijdig talent te scouten als potentiële makers van KASKO.

// Performing Identity (project PI)

Project Pi is een project vanuit ArtEZ master Klassieke muziek. Tijdens project PI werken de studenten aan hun presentatie in het kader van Performing Identity. In deze presentatie spelen en vertellen ze hoe ze hun toekomst zien. Dit mag allerlei vormen aannemen, ook met bijvoorbeeld video of voice over. Eis is wel dat de studenten zelf fysiek aanwezig moeten zijn op het podium. De makers van KASKO begeleiden de studenten bij het maken van deze presentatie en dagen hen uit na te denken over theatraaliteit i.c.m. het te vertellen verhaal/ het te musiceren stuk.

Betrokken makers:

Stijn Dijkema (regisseur) en **Marlies Bosmans** (regisseur)

// FlitsOpera

Het laatste weekend van mei 2023 vond het Oranjewoud Festival plaats. KASKO produceerde voor de derde keer de *FlitsOpera* als onderdeel van de Kinderproeftuin. Onder begeleiding van 1 KASKO-maker, 1 oud KASKO-maker en een theaterdocent componeren en presenteren de jongste bezoekers (8+) van het festival in sneltreinvaart een mini-opera.

Betrokken makers:

Eva Beunk (componist), **Anne Maartje Lemereis** (componist) en **Merlijn Runia** (mezzosopraan)

// Residentie Stadsgehoorzaal Kampen

KASKO organiseert jaarlijks een residentie voor vierdejaars studenten ArtEZ Muziektheater (Arnhem), Codarts (Rotterdam) en HKU Muziek en Technologie (Utrecht). De residentie is opgezet om de ontmoeting en samenwerking tussen de studenten te faciliteren, samen het genre muziektheater te ontwikkelen en te leren van elkaars werkwijze en artistieke signatuur. Het is een uitgelezen kans voor de studenten om KASKO te leren kennen als mogelijke ontwikkelplek na hun afstuderen. Voor KASKO is het een kans om potentieel talent te ontdekken.

Dit jaar was de opdrachtgever van de residentie Stadsgehoorzaal Kampen. Onder leiding van KASKO-makers Marlies Bosmans, Marnix Vinkenborg en Leila El Alaoui werkten 8 studenten HKU Muziek en Technologie en ArtEZ Muziektheater één week lang aan performances, geïnspireerd op componisten Brian Eno en John Cage waarbij de maakmethode wordt gebruikt van kans elementen om zo tot nieuw werk te komen. Het resultaat was een verrassende route van performances, dwars door Stadsgehoorzaal Kampen.

Betrokken makers:

Marlies Bosmans (regisseur), **Marnix Vinkenburg** (componist) en **Leila El Alaoui** (kostuumontwerper)

Eén van de studentenperformances tijdens de residentie in Stadsgehoorzaal Kampen (foto: Milenco Dol)

// DAUW

Dauw is een knus familieconcert van Stichting Oorkaan waar de magie van het uur blauw en de Andalusische en Arabische muziek je meevoeren in een droomwereld. Het Amsterdam Andalusische Orkest vertelt het verhaal dat je uit de muziek kunt horen.

Betrokken makers:

Marlies Bosmans (regisseur) en **Leila El Alaoui** (kostuumontwerper)

// Convenant KASKO & ArtEZ

In september 2019 sloten we, na verschillende eerdere projecten, een convenant met het ArtEZ Conservatorium. De overtuiging hierbij is dat het waardevol is om kunstvakstudenten al tijdens de opleiding de blik naar buiten te laten richten en daarmee hun vakkennis te verdiepen. Bovendien geeft het ons de kans vroegtijdig talent te scouten als potentiële makers van KASKO.

Er zijn vier verschillende projecten geweest:

- Begeleiden startproject ArtEZ
- Spellessen
- Opera aan Zee
- Coaching Masterstudenten

Betrokken maker bij alle vier de projecten:

Stijn Dijkema (regisseur)

// KASKO als stageplaats

Daar waar mogelijk biedt KASKO graag stageplekken aan jonge talenten aan. In 2023 liep studente Clara Gresa haar stage bij KASKO als cellist en speler in *De Kringlopera Hoogeveen* vanuit de opleiding klassiek, Jazz en pop, ArtEZ Conservatorium.

KASKO #verbindt

Doelstelling: KASKO maakt projecten die ingebed zijn in het gevoel van gemeenschapszin. We zien voor onszelf als professionele instelling met toptalenten een rol als inspirator en leermeester van niet-professionals. Regelmatig is onze #verbindt-doelstelling ook terug te vinden in projecten die vallen onder de pijlers #leert en #speelt. In 2015 zijn we gestart aan het project Bruisende Buren, in de wijk Zwolle-Zuid. De gemeente Zwolle heeft ons gevraagd of we in deze wijk kunnen bijdragen aan de sociale cohesie. Dit is uitgegroeid van een eenmalig project tot een terugkerend fenomeen. Jaarlijks organiseren we een buurtactiviteit en tenminste elke twee jaar realiseren we een bijzondere productie samen met de bewoners van de wijk. In 2023 hebben we een buurtproject in Drenthe (Hoogeveen) uitgevoerd.

// Kringlopera Hoogeveen

Na twee succesvolle edities in Zwolle, komt muziektheaterroute De Kringlopera in 2023 naar Hoogeveen. Een buurtproject van KASKO i.s.m. De Tamboer en Het Goed. In De Kringlopera maken inwoners van Hoogeveen onder leiding van professionele theatermakers een voorstelling in en over de kringloopwinkel. Kortom: iedereen mag meedoen!

De kringloopwinkel zit vol verhalen. Het eenzame pepervaatje zonder zoutvaatje, dat nietszeggende bijzettafeltje of die heerlijke luie stoel...die hebben allemaal een eigen geschiedenis. Dat verhaal vertellen we in de muzikale theatervoorstelling De Kringlopera, samen met de inwoners van Hoogeveen. Vanaf januari 2023 is er gestart met de vormgeving van de voorstelling. Met theater en muziek brengen inwoners van Hoogeveen de spullen uit de kringloopwinkel tot leven, samen met de professionele theatermakers van KASKO.

Scènefoto gemaakt tijdens de uitvoering van *De Kringlopera Hoogeveen* (foto: Kasper Veenstra)

Cast & crew

Regie en tekst Marlies Bosmans | **Muziek en compositie** Eva Beunk | **Kostuums** Leila El Alaoui | **Projectleiding** Marinthe de Hek & Esther Soppe | **Spel** Lusanne Arts en Roan ten Cate | **Musici** Clara Gresa (stage) **Een project van** KASKO i.s.m. Theater De Tamboer en kringloopwinkel Het Goed Hoogeveen **Met dank aan** alle deelnemers en vrijwilligers.

// De Vennoten van Community Art Zwolle

In 2023 wordt in Zwolle het Hanzejaar gevierd, samen met acht andere Hanzesteden in Overijssel en Gelderland, ter ere van 800 jaar Hanze. Het centrale thema van het Hanzejaar is verbinding, zowel met de andere Hanzesteden als over de landsgrenzen heen. Vanuit dit centrale thema is er een samenwerking ontstaan tussen KASKO, De Makkers, Cultuur in de Wijk en Stadkamer. Samen vormen wij de Vennoten van Community Art Zwolle.

Als Vennoten van Community Art Zwolle richten wij ons op het bevorderen van verbinding binnen de stad Zwolle met onze community projecten. Er zijn drie teams samengesteld, elk bestaande uit een maker, een producent en een coach. Elk team heeft een eigen project dat gericht is op een specifieke wijk in Zwolle. Gedurende een periode van 4 maanden leren ze alles over community art door deel te nemen aan uitgebreide trainingen in het Community Atelier. Terwijl de teams alles leren over community art, gaan ze meteen aan het werk in hun gekozen wijk.

De Vennoten van Community Art Zwolle beschouwen community art als kunstprojecten met, door en voor de wijk. Community art is een balans tussen kunst en welzijn. Deelnemers

De Vennoten luisteren naar de teams tijdens het evaluatiemoment (foto: Milenco Doi)

worden geworven vanuit de wijk en worden door de teams uitgedaagd om hun creativiteit in te zetten. Via community art kunnen mensen met elkaar in contact komen en zich verder ontwikkelen. Ze krijgen training (sociale vaardigheden) en worden uitgedaagd om meer durf te tonen.

Het eerste project wordt gepresenteerd door Anne Peters en Anne Weges, genaamd: *Talkshow De Derde Helft*. Een muzikale talkshow waarin zij in gesprek gaan met de vaste tafelgasten van VV Berkum over: De structuur van de vereniging, een reis door de geschiedenis van toen tot nu, vrouwenvoetbal, die-hard vrijwilligers en de jeugd. Er is livemuziek van Jubal, met als afsluiting de release van het nieuwe verenigingslid geschreven door Anne Peters.

Het tweede project wordt gepresenteerd door Sjoukje Gootjes en Elise Doll, genaamd: *Het slakkenhuis*. *Het Slakkenhuis* is een onderzoek naar het thema thuis. Tijdens meerdere ontmoetingsavonden werd er met jongeren uit de wijk gewerkt aan dit thema. Wat betekent thuis voor jou? Met grote objecten, materialen en kleuren verbeelden de jongeren dit in een kunstuiting onder leiding van kunstenaar Sjoukje Gootjes en producent Elise Doll.

Het derde project wordt gepresenteerd door Demi Kleinmeulman en Esther Soppe, genaamd: *Niemandsland*. Er wordt gezocht naar verbinding. Ze faciliteren een dialoog voor ideeën en belangen die ogenschijnlijk ver uit elkaar liggen, en brengen deze op ludieke wijze bij elkaar. Hun presentatie is daarom enorm inspirerend voor partijen die vanuit verschillende functies of organisaties willen samenwerken en met elkaar een netwerk (willen) vormen.

KASKO #werkt

Doelstelling: In de pijler #werkt richten we ons op kleinschalige en regionale activiteiten binnen én buiten de culturele sector. De makers van KASKO zijn in staat interactiviteit en verdieping toe te voegen aan congressen, evenementen en bijeenkomsten van organisaties, bedrijven en overheden. Het mes snijdt aan twee kanten: jonge makers leren van de zakelijke benadering en een verdienmodel ontwikkelen, terwijl opdrachtgevers genieten van de meerwaarde van kunst en cultuur tijdens hun evenement. Bovendien vergroten deze activiteiten onze zichtbaarheid in Zwolle en Overijssel en brengen we middels deze activiteiten op laagdrempelige wijze nieuwe doelgroepen in aanraking met kunst en cultuur.

// Platteland kiest Positie – in opdracht van Provincie Overijssel

Donderdag 2 februari 2023 vond het programma 'Platteland kiest Positie' plaats van de Provincie Overijssel. KASKO is gevraagd om tijdens deze bijeenkomst de opening en afsluiting te verzorgen. De makers van KASKO hebben twee muzikale momenten verzorgd. Sara van Gennip heeft de teksten geschreven op basis van de door de provincie aangeleverde informatie. Daan Idelenburg heeft de spoken word/ zang verzorgd, waarbij zij begeleid werd door gitarist Roel Goedhart en trombonist Bepie Schalken.

// Muzikale Speech – in opdracht van Provincie Overijssel

Op 7 juli 2023 organiseerde Provincie Overijssel het afscheid van hun gedeputeerden. KASKO is gevraagd om tijdens deze bijeenkomst een muzikale speech te verzorgen voor Roy de Witte. Tevens heeft de Provincie gevraagd om een muzikale afsluiting van de bijeenkomst te organiseren. De acts zijn ludiek, muzikaal en inhoudelijk van aard, waarmee ze niet alleen voor afwisseling zorgen maar ook een aanvulling zijn. Marnix Vinkenborg zijn alter ego [Martin Malibu](#) is een theatrale charmezanger, samen met hoornist Marinka Kluiver hebben zij het optreden verzorgd.

7. Publiciteit

Dit jaar heeft KAKSO ook weer vele verschillende producties en projecten neergezet. Net als vorige jaren was het aanbod van KASKO weer enorm divers: het maken van muziektheater over de voorwerpen van een kringloopwinkel tot het opzetten van verschillende community art projecten in Zwolle, van een week lang experimenteren vertalen naar een voorstelling tot jeugdtheater maken. De producties en projecten van KASKO waren dit jaar ook op verschillende en verrassende plekken terug te zien van Kringloopwinkels tot aan de straten van Zwolle. Dit jaar hebben wij weer een breed publiek bereikt. Voor de verschillende producties en projecten hebben wij losse marketingcampagnes opgezet. Daardoor hebben wij niet alleen de kunst- en cultuurveteranen bereikt via onze producties en projecten maar ook de nieuwkomers in de kunst- en cultuurwereld.

Makers op de laatste dag van
SPRUIT 2023
(foto: Milenco Dol)

Publiek

Door de grote diversiteit van onze projecten en producties is ons publiek dat ook, dit is precies waar we naar streven: KASKO wil graag een divers, betrokken en nieuwsgierig publiek aanspreken. Per pijler, project en productie zoeken we vervolgens naar specifieke, bijpassende doelgroepen. Grofweg is de volgende indeling per pijler te maken:

- #speelt:** muziektheaterbezoekers door het hele land;
- #werkt:** ondernemers en overheidsinstanties in regio Zwolle;
- #verbindt:** amateur kunstbeoefenaars en lokale bewoners;
- #leert:** middelbare schol(ier)en in de provincie Overijssel en Gelderland en studenten aan kunstvakopleidingen.

In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben we dit jaar vaak de kaartverkoop uit handen gegeven door samen te werken met andere partijen zoals De Tamboer en Zwolse Theaters. Hierdoor hebben wij zelf geen uitgebreide kaartverkoopsystemen op hoeven zetten, maar verliep de kaartverkoop wel op een professionele manier. Alleen voor de projecten van De vennoten van Community Art Zwolle is de kaartverkoop in eigen beheer gehouden. Het doel hiervan was alleen het bijhouden van het aantal bezoekers. De kaarten waren gratis te reserveren.

Voorgaande jaren hebben wij via een dankmail bezoekers gevraagd om mee te helpen met een publieksenquêtes. Dit jaar hebben wij ervoor gekozen om dit te doen door middel van scheurkaarten. Deze scheurkaarten zorgden ervoor dat bijna alle bezoekers meewerkten aan de publieksenquête. Uit deze enquête bleek dat veruit de meeste bezoekers KASKO nog niet kende voorafgaand aan de vertoning. Veel bezoekers hebben de voorstellingen gevonden via de spelers en vrijwilligers. De bezoekers waren erg te spreken over de voorstellingen.

Online marketing

KASKO kent eigenlijk twee gezichten. Aan de ene kant is KASKO een ontwikkelplek voor jonge makers, aan de andere kant fungeert KASKO ook als productiehuis. In de afgelopen jaren was er in de online marketing vooral veel aandacht voor de verschillende producties van KASKO. Om KASKO beter te positioneren als ontwikkelplek kwam er dit jaar online meer focus op de makers en de ontwikkeling die zij doormaken te liggen.

Social media

Op onze sociale media blijven we daarom inzetten op contentmarketing en zichtbaarheid van de makers. De insteek hierbij is: kwaliteit boven kwantiteit, met het streven om wekelijks minimaal twee berichten te delen op onze social mediakanalen. Ook is het belangrijker geworden om de makers mee te nemen in de social media-uitingen van KASKO. Dit hebben wij gedaan door de makers bijvoorbeeld te taggen of door ze beeldmateriaal te geven om zelf te delen. Op deze manier worden meer mensen bereikt dan alleen het netwerk van KASKO.

Net als vorige jaren lag er een enorme focus op (bewegend) beeld. De afgelopen jaren was hier in verhouding al veel geld in geïnvesteerd. Dit jaar hebben wij deze lijn binnen KASKO doorgetrokken. Daarnaast heeft de nieuwe marketeer zelf veel ervaring met video- en fotografie. Daardoor was het erg gemakkelijker om snel en tegen lage kosten nieuwe beelden te laten maken. Video's zorgen voor een groot online bereik en een hoge mate van online betrokkenheid. Omdat KASKO met jonge makers werkt die online zelf ook erg vaardig zijn, hebben zij zich ook regelmatig ingezet om foto's en korte video's aan te leveren voor onze kanalen. Daarnaast helpt het maken van beeldmateriaal de makers ook, omdat zij dit kunnen delen binnen hun eigen netwerk.

Dit jaar hebben we veel A/B testen op social media uitgevoerd. Net als vorige jaren hebben wij veel gedeeld over de verschillende producties. Denk hierbij aan campagnebeelden, scènefoto's en aftermovies. Maar daarnaast hebben wij ook meer kunnen delen over wat er achter de schermen gebeurt, denk hierbij aan korte interviews met onze makers.

In 2023 bleef het Facebook-account van KASKO hangen op 1600 volgers, in 2022 had KASKO 1.599 volgers op Facebook. In totaal bereikten we 57.639 mensen (ten opzichte van 52.529 in 2022) met onze berichten, verhalen en advertenties via Facebook. Facebook is voor KASKO het meest gebruikte sociale medium, samen met Instagram. Het Instagram-account groeide van 1.126 volgers naar 1232 volgers en we bereikten via dit kanaal in totaal 17.273 mensen. Om berichten in ons zakelijke netwerk te verspreiden zijn we LinkedIn bewuster gaan inzetten, vooral voor corporate gerelateerde content.

META (Facebook en Instagram) bieden interessante advertentiemogelijkheden om potentieel publiek te bereiken door middel van targeting en betaalde content. Dit hebben we in 2023 met

name ingezet rondom speelbeurten en vacatures. Met onze betaalde content bereikten we met onze funnelgerichte aanpak op Instagram en Facebook samen 28.838 mensen.

E-mailmarketing

E-mailmarketing was ook in 2023 een belangrijk onderdeel van onze marketingcommunicatiestrategie. E-mail is één van de meest krachtige middelen omdat we hiermee onze eigen achterban bereiken en waardoor de conversie vele malen hoger ligt dan bij andere middelen.

In 2023 verstuurden we 6 digitale nieuwsbrieven. Het gemiddelde openingspercentage van onze e-mailcampagnes was 39%. De best bekeken nieuwsbrief werd maar liefst door 46.8% van de ontvangers geopend.

Website en Google Ads

De website van KASKO werd in 2023 14.600 keer bezocht, vergelijkbaar met het jaar ervoor. Vooral de nieuwspagina's, agenda en de *Over ons* pagina werden relatief vaak bezocht. Ook in 2023 werkten we op het gebied van Google Ads samen met onlinebureau INTK. Zij zetten vanuit het Google Grants budget (Google biedt aan non-profitorganisaties de mogelijkheid om gratis te adverteren via Google Ads ter waarde van een bedrag van maximaal \$330 per dag) verschillende online advertentiecampagnes op voor onze projecten en producties. INTK beheert en onderhoudt (in overleg met de marketeer van KASKO) de campagnes, en adviseert tevens over verdere optimalisatie van de website. Zo zorgen we voor een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke website waarmee we goed vindbaar blijven.

8. Aantal bezoekers en deelnemers 2023

In onderstaande tabel zijn de bezoekers- en deelnemersaantallen van 2023, per project, te vinden. Er is per project en productie een onderscheid gemaakt tussen bezoekers (passief) en deelnemers (actief). Vrijwilligers vallen ook onder de deelnemers.

Activiteit	Pijler	Aantal deelnemers	Aantal makers	Aantal bezoekers
Herneming 'Een Klein Leed'	#Speelt		5	108
Herneming 'Uitputting'	#Speelt		4	18
Benno	#Speelt		6	1400
SPRUIT 2023	#Speelt		8	36
PocketLAB	#Speelt		2	12
FlitsOpera	#Leert		3	37
Residentie Stadsgehoorzaal Kampen	#Leert		4	15
Performing Identity (PI)	#Leert	10	2	50
Convenant KASKO-ArtEZ	#Leert	43	1	179
Vorbereiding Kringlopera Hoogeveen	#Verbindt	138	6	-
Kringlopera Hoogeveen	#Verbindt		6	225
De Vennoten van Community Art Zwolle	#Verbindt	93	6	90
# Werkt opdrachten	#Werkt		3	975
Totaal		284	56	3.145